

ȘCOALA PRIMARĂ

ORGAN DE INFORMAȚIUNI A ÎNVĂȚĂTORILOR DIN REVIZORATUL ARADULUI

ABONAMENT:

Anual 40 Lei. Exempl. 3 Lei

REDACTOR RĂSPUNZĂTOR:

SIMION ALBU

ANUNȚURI:

Un șir — — — — — 2 Lei

PARTEA OFICIALĂ

Ordinele cuprinse în această rubrică vor fi înregistrate de directorul școlii în exhibitul școlii, iar învățătorii de clasă în evidențele clasei ce conduc.

—□—

Nr. 3154—1923. — Verificarea situației militare.

Inspectoratul școlar regional din Timișoara prin circulara sa Nr. 2429—1923 ni comunică ordonanța Ministerului de război (Secția recrutării) Nr. 28185—1923 privitoare la verificarea situației militare a tuturor funcționarilor aflați în vârstă între 21—46 ani inclusiv. În înțelesul acestei Ordonanțe aceea, cari nu au viza livretelor din luna Octombrie—Decembrie 1922, trebuie să se prezinte la cercul de recrutare concernent, spre a-și aranja situația militară.

Dacă obținerea actelor justificative a situației militare a vreunui învățător ar fi împedecată în urma de rea voință a cercului de recrutare respectiv, cazul este a ni-se aduce la cunoștință spre a lua demersuri.

Spinanțiu, revizor.

Nr. 3163—1923. — Localurile școlilor nu se

admit pentru pregătirea elevilor în particular. Inspectoratul școlar regional Timișoara, cu ordinul Nr. 2955—1923 ne comunică ordinul Ministerului Instrucțiunii București Nr. 77140—1923 în baza căruia nu se admite pregătirea elevilor în particular în localurile școlilor.

Arad, la 2 August 1923.

Spinanțiu, revizor.

Nr. 3166—1923. — Anecdotele în școala primară

și concursurile culturale. Spre știre și strictă conformare comunicăm membrilor corpului didactic, că Ministerul Instrucțiunii București cu ordinul Nr. 71771—1923. B. interzice ca în școale, la șezătorile școlare și cercurile culturale membrii corpului didactic să susceapă în program: anecdote și poezii cari ignesc și batjocoresc clerul și biserica.

Arad, 2 August 1923.

Spinanțiu, revizor.

Nr. 3213—1923. — În localurile de școală, nu se admite catechizarea elevilor Bapțiști. Copie. Ministerul Instrucțiunii Direcțiunea Generală a învățământului primar și normal-primar Seria A. Biroul B. No. 71908. Domnule Revizor! Ni-se semnalează din diferite puncte ale țării preoții bapțiști cer cu înzistență să predea elevilor religia acestei secte în localurile școlii de stat.

Intrucât aceasta confesiune nu este recunoscută Ministerul nu admite, ca preoții bapțiști să catechizeze cu elevii în școală sau să dea note pentru clasificarea lor, fiind oprită aceasta predare prin legile și regulamentele în vigoare. P. Ministru: Indescifrabil. Director General: Indescifrabil.

Spinanțiu, revizor.

Nr. 3172—1923. — Localurile și edificiile școlare să fie întreținute curate și în stare bună. În baza ordinului No. 69816 1923 al Ministerului Instrucțiunii dispunem comitetelor școlare, directorilor și învățătorilor dirigenți, ca localurile, edificiile și dependentele școlilor să le întrețină în stare bună și curate. Față de cei neglijenți vom aplica cu rigoare dispozițiile legii.

Arad, la 21 August 1923.

Spinanțiu, revizor.

Nr. 3326—1923. — Învățătorii Gh. Crăolun și Axente V. Gheorghe scoși din învățământ. În baza ordinului Nr. 59939—1923 al Ministerului Instrucțiunii București, comunicăm celor în drept, că susnumiții învățători nu mai pot fi aplicați nici ca suplinitori în învățământ, fiind scoși definitiv din învățământ, în urma faptelor penale comise de dânsii.

Arad, la 21 August 1923.

Spinanțiu, revizor.

Nr. 3481—1923. — Învățătorii în școlile confessionale minoritare. Ministerul Instrucțiunii București cu ordinul No. 81986—1923 pune în vedere tuturor autorităților școlilor confessionale minoritare ca, cu începerea anului școlar 1923—1924 — conform Regula-

mentului pentru școalele particulare — nu se mai admite funcționarea în școalele de sub autoritatea lor nici unui profesor, învățator care n'are calificația necesară (cetățenie română, titlurile, jurământul, etc.) „Contraveniențelor se vor aplica dispozițiile legii și a regulamentului în vigoare.

Arad, la 29 August 1923.

Spinanțiu, revizor.

—:—

Nr. 3482—1923. **Toată corespondența și rapoartele se vor înainta pe cale ierarhică.** Inspectoratul școlar regional Timișoara cu ordinul No. 3442—1923 bazat pe ordinul No. 81982—1923 al Ministerului Instrucțiunii București pune în vederea tuturor școalelor, că în viitor au să înainteze **toată corespondența și rapoartele numai pe cale ierarhică.**

Arad, la 28 August 1923.

Spinanțiu, revizor.

—:—

No. 3540—1923. — **Inceperea anului școlar 1923—24.** În baza ordinului Ministerului Instrucțiunii București Nr. 90459—1923 punem în vedere tuturor școlilor cele ce urmează:

Inscrierile pentru anul școlar 1923—1924 se vor face la toate școalele cu timpul dela 15—22 Septembrie.

În ziua de 23 Septembrie se va face chemarea Duhului Sfânt și sfințirea școalelor, la care vor asista toți elevii, sub conducerea învățătorilor. Tot atunci se va face deschiderea festivă a anului școlar.

Prelegerile se vor începe pretutindeni la 24 Septembrie.

Având în vedere, că în anul școlar 1923—24 s'a dispus introducerea programei și orarului din vechiul regat în cl. I. a școalei primare invităm învățătorimea să se acomodeze acelei programe și orare, ce li se vor trimite din partea Ministerului. Și până atunci comunicăm însă, că cl. I. a școalei divizate va avea 1 și jum. ore Religie; 10 ore Limba română; 5 ore Aritmetică; 2 ore exerciții de intuiție; 2 ore cant și 2 și jum. ore Gimnastică. Total 23 ore. *În școala nedivizată* cl. I. va avea 1 oră de Religie; 3 și jum. ore Limba română; 1 și jum. ore Gimnastică; 1 oră exerciții intuitive; 1 oră Cant și 1 și jumătate oră Exerciții corporale. Total 7 și jum. ore.

În clasele II—VI române și pe mai departe rămâne în vigoare programa oficială de până aci.

Imprimarele necesare la înscrieri se vor trimite de Minister. Până atunci înscrierile se vor face pe hârtie liniată spre acest scop.

Tot așa atragem atențiunea tuturor învățătorilor cu titlu provizor, precum și acelor învățatori definitivi, cari predau pentru prima oră într'o clasă, în care nu au mai predat în trecut că amăsurat punctului 3 art. 60 cap. VI. din Regulamentul pentru administrația interioară a școalelor primare rurale, sunt obligați a avea în clasă totdeauna *textul* de pregătire a lecțiilor,

cuprinzând schițe de plan. Din aceste schițe nu va lipsi nici odată arătarea în ce va consista și ocupația indirectă a claselor.

Textul de pregătire trebuie să fie scris clar și îngrijit.

Textul de pregătire nu scutește de trecerea în substanță a lecțiilor în registrul de prezență.

Organele de control pot cere ori când învățătorului *textul* de pregătire pe anul școlar curent și pe anii trecuți. Nepregătirea aceluia se amendează.

Pentru clasele II—VI rămân în vigoare până la alte dispoziții, planurile analitice pe săptămâni aprobate de noi în anul trecut școlar.

Având în vedere importanța chemării învățătorului precum și împrejurarea, că părăsirea școalei în timpul de prelegeri este în detrimentul instrucției și educației școlarelor, atragem atențiunea învățătorilor, că toți aceia cari își părăsesc postul fără să fi obținut concediu în regulă, conform art. 63 din Regulamentul suscitât se pedepsesc cu reținerea de salar.

Spinanțiu, revizor.

—:—

Nr. 3546 1923. — **Examen de capacitate pentru învățătorii, suplinitori-ajutători-cursiști.** Spre știre și conformare comunicăm celor interesați ordinul Ministerului instrucțiunii București No. 94716—923 și dispunem ca cererile de admitere să ni-se prezinte până în ziua zisă în ordinul menționat.

COPIE.

România. Ministerul instrucțiunii, Direcțiunea generală a învățământului primar și normal-primar, Biroul A nr. 94716—923. Domnule revizor, avem onoare a vă face cunoscut, că Ministerul a hotărât, ca la 1 Octombrie 1923 să se țină examen de capacitate de ajutor de învățator pentru învățătorii suplinitori din jud. Dvoastră. Veți pune deci în vedere învățătorilor suplinitori, candidați la acest examen, ca să vă înainteze cererile de înscriere cu toate actele doritoare cel mai târziu până la 20 Septembrie a. c. Candidații vor prezenta acte, prin cari să facă dovadă, că îndeplinesc următoarele condițiuni: 1. Că au funcționat ca suplinitori cel puțin trei ani în învățământ, cei cu 4, 5 și 6 clase secundare etc. și numai cu doi ani cei cu 7 și 8 clase secundare. 2. Că au la bază ca studii cel puțin 4 clase liceale secundare, normale sau seminariale. 3. Că au urmat două cursuri de vară pentru practica pedagogică. De asemenea vor fi înscrși la acest examen cursiștii suplinitori din Ardeal cari au făcut 2—4 cursuri de vară, precum și cursiștii cărora li-s'a suspendat examenul de capacitate ca particulari și îndeplinesc condițiunile dela punctul 1, 2 și 3. Vor mai prezenta și copii de pe procesele verbale de inspecții. — Director general: P. Ghițescu. Șeful serviciului: indescifrabil.

Arad, la 5 Septembrie 1923.

Spinanțiu, revizor.

In clasa I. se vor înscrie copii de 6 ani împliniți.

Nr. 3568—1923. — **Cinematograf în comunele rurale.** Ministerul Instrucțiunii București cu ordinul Nr. 90129—1923, ne pune în vedere că Fundația Culturală „Prinsipele Carol” organizează reprezentarea firmelor de cinematograf în comunele rurale, cu începere din 1 Octombrie a. c. În urma acestui ordin dispunem comitetelor școlare rurale, că în ziua, când se vor prezenta în acest scop delegații susnumitei Fundațiuni, să le pună la dispoziție localurile școlilor. Fundațiunea va trimite din vreme bilete la adresa comitetului școlar, al căror cost va fi 5 Lei de bilet. Comitetele școlare are obligamentul ca biletele primite să le plaseze (să le vândă).

Atât comitetul școlar, cât și învățătorii sunt obligați a colabora pentru reușita acestor reprezentanți.

Arad, la 6 Septembrie 1923.

Spinanțiu, revizor.

Programa de studii

a școlilor primare urbane și a școlilor rurale cu 2 sau mai mulți învățători.

Clasa I.

Trimestru I.

Religiunea, 3/2 ore pe săptămână.

Rugăciuni la intrarea și ieșirea din școală. Rugăciunea de dimineață și de seară. Povestiri morale cu subiecte din viața școlarului, privitoare la buna purtare, curățenie, silință, exactitate.

Tot acest material se va propune și în cl. I. rurală cu 1 învățător.

Limba română, 6+8/2 ore pe săptămână (pe tot anul).

Săptămâna I. (toate orele săptămânii). Numele de botez și de familie ale fiecărui copil, numele părinților și ocupațiunea lor; locuința părinților; numele fraților, surorilor și rudelor mai de aproape.

Orientarea elevilor în spațiu: dreapta, stânga, înainte, înapoi, sus, jos, în mijloc, deasupra, dedesupt, aproape, departe. Istorioare prin care se învederează foloasele învățaturii, prin cari se arată foloasele ascultării și ale iubirii de ordine. Istorioare și consilii privitoare la foloasele curățeniei, la regulata frecvență a școlii, la iubirea părinților și la respectul către cei mai în vârstă. Numele, însușirile și întrebuințarea lucrurilor din școală și a celor mai principale obiecte din casa părintească, din bucătărie, curte și grădină.

În cele trei săptămâni următoare se vor face exerciții pregătitoare pentru citire și scriere, făcându-se paralel:

1. Desfacerea propozițiilor în cuvinte,

șederea la scris, așezarea plăcii, ținerea condeiului de peatră;

2. Desfacerea cuvintelor în silabe; linii subțiri și groase, cărlige, bastoane culcate în picioare aplecate la dreapta și la stânga, frânte împreună mergătoare (paralele), continuându-se desemnarea de figuri simple atât ca linii drepte ca: o scară, o masă, o cumpănă de fântână, etc., cât și cu linii curbe.

3. Desfacerea cuvintelor, mai întâi monosilabe, apoi cu mai multe silabe, în sunete; linii ovale și șerpuite aplicate la câteva figuri ușoare.

Observațiuni. 1. Exercițiile enumerate până aci, se înțelege, că trebuie să alterneze în fiecare zi unele cu altele (afară de cele dintâi: numele de botez și de familie), deci în fiecare zi o istorioară sau două, mici cântări, desemnare, numărare, nelipsind firește nici cunoscutele mișcări la comandă pentru sculare și ședere, mișcări de brațe etc.;

2. Toate răspunsurile la întrebările învățătorului vor fi date de elevi lămurit, cu voce tare, însă fără a striga și în proporțiuni scurte;

3. Cu ocazia desfacerii propozițiilor în cuvinte, a cuvintelor în silabe etc., nu se va da definițiunea acestora;

4. După aceste patru săptămâni încep lecțiunile după abecedar, pentru care nu se dă o programă analitică, deoarece învățătorul trebuie să țină lecție cu lecție de abecedarul introdus.

Exerciții intuitive: Școala. Numirea, observarea și descrierea obiectelor din clasă, din punctul de vedere al formei, al părților din cari se compun, al materialului din cari sunt formate și al foloaselor ce aduc (scopul pentru care sunt făcute).

Casa părintească: Descrierea obiectelor din casă (pat, masă, scaun, dulap, ladă, oglindă, etc., din punctul de vedere al formei, al părților din cari se compun, al materialului din care sunt formate și al foloaselor ce aduc (scopul pentru cari sunt făcute).

Comparație între școală și casa părintească (în ce părți se aseamănă și în ce părți diferă; compararea obiectelor din școală cu unele din casa părintească).

Animalele văzute în casa părintească: pisica, cânele, etc. comparate între ele.

Animalele de curte (de casă): calul, boul, vaca, oaia, porcul, găina etc., cum sunt și ce foloase aduc.

Pomii din grădină: mărul, părul, prunul, cireșul, etc.

Minerale: creta și sarea.

Fenomene ale naturii: Scurte convorbiri făcute cu ocaziunea întâmplării celor mai însemnate fenomene, precum: nor, ploate, ceață, zăpadă, gheață, deprinzând pe copii a le observa ei înșiși, când se ivesc și a comunica apoi în clasă cele observate. Nu se va da explicarea cauzală a acestor fenomene.

Impărțirea timpului: ziua, ora, minutul, săptămâna, luna, anul. Răsăritul și apusul soarelui.

Exerciții de citire. Citirea se face rar, cu rostirea lămurită și fără a striga. Explicațiuni potrivite cu priceperea copiilor, asupra fiecărei bucăți citite.

Exerciții de scriere și copiere în clasă. Formarea de propozițiuni simple despre ființele și lucrurile cunoscute. Din semnele de punctuațiune se va arăta întrebuintărea punctului. Se va avea grijă specială pentru scrierea corectă. Povește igienice cu privire la scris.

Exerciții de memorie și liberă reproducere. Se vor citi din abecedar mici poezii și narațiuni scurte. Învățătorul le explică prin întrebări și răspunsuri. Poeziile se învață de elevi în clasă pe de rost sub conducerea învățătorului. La recitare se va da o deosebită atențiune pronunțării și mai cu seamă accentuării după înțeles. Narațiunile se vor reproduce de elevi cu cuvintele lor, în propozițiuni scurte și clare. — Acest material se va propune și în clasa I. a școalelor rurale cu un singur învățător.

Aritmetică.

Trimestrul I. (școale urbane și rurale cu doi și mai mulți învățători.)

Cercul numeric 1—10. (Numărare înainte și înapoi, cu păreche și fără păreche, compunerea și descompunerea și comparația în mod intuitiv). Cele patru operațiuni, oral și în scris. Exerciții și probleme cu numere concrete, apoi abstracte.

Aritmetica

pentru cl. I. a școalelor rurale cu un învățător.

Trimestrul I.

Tratarea în mod intuitiv a numerelor 1, 2, 3, 4, și 5; scrierea numerelor 1—5 Numărarea dela 1—5 înainte și înapoi. Compunerea și descompunerea în mod intuitiv și oral a numerelor 1—5. Comparația lor. Cele patru operațiuni cu numerele 1—5 cu rezultatul până la 5. mai întâi oral și apoi în scris.

Caligrafia

pentru școalele urbane și cele rurale cu doi sau mai mulți învățători.

Clasa I. (Anul întreg).

(În unire cu studiul limbii și al aritmeticii, fără ore deosebite). În primele săptămâni se va face scrierea literilor și a cifrelor arătate la limba română. Tratarea fiecărei litere și cifre în parte: scrierea pe tablă de învățător; analiza părților și în fine scrierea pe plăci de toți copiii deodată după tact.

Până la Crăciun se scrie numai pe placă; de aci înco pe hârtie (caete). Atât placa cât și hârtia să fie liniată în 4 linii.

Regulile caligrafice au să fie observate în tot ce scrie școlarul și la toate studiile. În tot cursul primar elevul trebuie se aibă placa, de care se va servi în clasă.

Caligrafia și desemnul pentru școl. rurale cu un învățător, vezi! la Desemnul prescris pentru școalele urbane.

Desemnul (școalele urbane și rurale cu doi sau mai mulți învățători).

Pentru anul întreg cl. I.

(Fără ore speciale; se predă în legătură cu scris—cetitul): Cât ține tratarea cuvintelor normale se desemnează schematic pe placa de scris, din închipuire și din observare, obiecte în legătură cu cuvintele normele din observare, obiecte în legătură cu cuvintele normele din abecedar. 2. În timpul predării literelor mari și a părții a doua din abecedar se fac încercări de desemn de închipuire, din observare și din memorie ale obiectelor celor mai simple, potrivite cu gustul, priceperea, jocurile și exercițiile intuitive ale copiilor, ex. pușcă, sabie, sanie, cal, cocoș, pisică, urs, câine, ect. 3. Desemnarea din închipuire a ființelor și lucrurilor despre cari tratează istorioarele citite sau poveștile de învățător. În desemnurile pe hârtie făcute în școală, sau acasă, elevii pot întrebuintă și creioane colorate.

Cantul (în anul întreg)

pentru cl. I—II dela toate școlile.

La școli urbane 2 ore săptămână.

La școli rurale cu 1 învățător 1 oră.

Cântări ușoare potrivite cu inteligența copiilor; imnul național, cântări ușoare bisericesti. Toate, cel puțin 10 la număr pe an, se vor învăța după auz.

Exercițiile de gimnastică și materialul de lucru manual se va publica în numărul viitor a acestei reviste și până atunci să se facă conform planului.

Răspuns la o insultă.

„Aradi Hirlap” în articolul: „A magyar élet nap-szamosai”, publicat în nrul dela 21 August a. c., ne aduce nouă, dascălilor români, o nemeritată insultă atunci, când în legătură cu examenul ce trebuie să-l presteie acum colegii maghiari, pentruca să poată propună și mai departe în școală, între altele se afirmă: „La tot cazul e greu să faci examen din astfel de studii, cari nici colegii noștri români nu le cunosc în deajuns” (Minden esetre nehéz oly tárgyakból vizsgázni, amelyek egynémelyikét még román kollégáink sem ismernek teljesen).” O insultă aceasta, absolut nemotivată, care însă la nici un caz nu poate rămânea fără răspuns din partea noastră, a învățătorilor români.

Ce se pretinde la acest examen dela colegiile maghiari, în comparație cu ce se pretindea dela noi, dascălilor români, în timpul erei maghiare? *Să facă examen din studiile prescrise pentru clasa IV. a școlii primare, zi: studiile prescrise pentru a IV-a clasă a școlii primare.* Este aceasta persecuție pentru colegii noștri maghiari? Și acest material, noi, dascălilor români, nu-l posedem? Noi, dascălilor români, cari ne-am făcut apostolia în vremuri atât de grele din trecut atunci, când colegii noștri maghiari din România de astăzi sunt tratați ca în sânul lui Avram? că colegii noștri maghiari n'ar posedea materialul prescris pentru clasa IV-a a școlii primare și astfel li-e greu a face examen din acest material, este treaba lor. *Protestăm însă din toată puterea sufletului nostru în contra insultei de a-se afirma aceasta și despre noi, învățătorii români.*

Nu știm, de este adevărat ori ba, dar „Aradi Hirlap” așa scrie, că această declarație este făcută de „unul dintre membrii cei mai bătrâni ai corpului didactic maghiar din Arad” (az aradi magyar tanítókar egyik legidősebb tagja). Zic, nu știm. Dar, dacă de fapt aceasta corespunde adevărului, atunci insulta aceasta ar fi o urâtă recunoștință și un urât sentiment de dragoste colegială a lui față de noi, dascălilor români, cari totdeauna i-am privit și tratat pe colegii maghiari cu atâta considerație, carea în trecut noi, dascălilor români, n'am putut-o observa la colegii maghiari și, cari și acum, în fața examenului ce-l au să-l facă, noi, dascălilor români, le-am dat tot sprijinul și ajutorul, ca să se poată pregăti. Și acum, pentru toate aceste, recunoștința este insulta.

Noi, dascălilor români, ne-am primit diplomele noastre în școlile noastre normale românești, chiar sub controla și în prezența reprezentantului guvernului maghiar de atunci. Și a trebuit să facem, în limba maghiară, examene grele din studii pedagogice, nu din materialul prescris pentru clasa IV. a școlii primare, fără însă să primim și salare egale și îmbeșugate, după cum primesc astăzi colegii noștri maghiari dela statul român. (Apoi cine nu-și aduce

aminte, că în anul 1875, de loc după introducerea limbii maghiare în școlile române, dascălilor români au trebuit să presteie examen de capacitate din limba maghiară, cari însă au fost trântiți pe toată linia și alungați din școli, fără drept de penziune? Iară statul român numai după 4 ani de zile și după ce le-a aranjat colegilor maghiari atâtea cursuri de limba română le cere darea de seamă și, și acum numai asupra materialului din cl. IV. a școlii primare. N. R.) Și atunci se poate crede, ca între astfel de împrejurări, noi, dascălilor români, să fi putut primi diplome învățătoresci, iscălite și de reprezentantul guvernului maghiar, pentruca acum un colegă maghiar, sigur nepregătit, chemat la examen, să poată risca cutezanta insultă, că noi, dascălilor români, n'am fi în stare să răspundem din materialul din care sunt acum ei întrebați și care material nu este altul decât materialul prescris pentru clasa IV. a școlii primare. Material, pe care și colegii maghiari și până acum au fost datorii să-l predea elevilor lor proprii atâția ani de zile.

Dar, dacă între colegii maghiari sunt și atari învățători, cari nu ar ști nici materialul prescris pentru clasa IV. a școlii primare, să o știe învățătorul bătrân din Arad, că între dascălilor români astfel de învățători nu sunt. Insulta adusă însă ne indică că la ce ne-am putea aștepta noi, dascălilor români, și acum când noi am fi în locul lor și ei, colegii maghiari, în locul nostru ca în trecut.

Frumos act de recunoștință și colegialitate!

Arad, la 21 Aug. 1923.

Sineon Albu
subrevizor

Dimitrie Popoviciu.
dir. școlar.

Talan Givulescu
director.

Gh. Popoviciu
institutor.

Secția Județeană.

Circular către despărțămintele culturale.

Domni Președinți!

Păstrând cu sfințenie legătura tainică ce ne unește în urmărirea aceluiași idealuri românești; confundată în înțelegerea aceluiași rosturi a vieții noastre culturale; stăpâniți de sentimente tot mai pronunțat năimite deslegărilor multe ale orientările viitoare, cu dragoste de frați supuși răspunderii mari ne apropiem de sufletele ce ni-au știut și înțeles intențiile. O facem aceasta cu același dor ce ni-a caracterizat totdeauna pașii frământărilor vieții. În gândurile noastre limpezite de lumina avântului, am vîrit tot ce am crevut că poate să deschidă sufletele colegilor din Jud. Arad în primirea și îndeplinirea cât mai conștientă a tuturor planurilor de muncă organizată și rodnică ce ni se îmbie în fiecare clipă. O mai facem

apoi și pentru faptul de a închide cât mai larg cu-ceririle culturale în care milioanele de suflete să vadă cel mai radical remediu de asigurarea existenței. Apoi și alte credințe ideale ne mână către cei priviți de nădejile viitorului, în cari paldită neastâmpărul miș-cările mândriei de neam. Cătră ceata mântuitoare ideilor generoase, cătră trudnicii muncitori ne îndreptăm cu fiorul dragostei de tagmă, când visăm recolte cât mai abundante în știința cărții românești, în înfiriparea și asigurarea idealurilor morale. Și îndrăgostiții sfortărilor în cari să reflectează puterea izbânvilor și vigoarea luptelor slugind cu bunătatea și iubirea ridicată la crez simț, ne vor da și în acest an de muncă aceleași dovezi de înțelegere a cugete-lor noastre pline de noianul nădejdilor.

Când înaintea colegilor aceste măturisiri ca împintenări de muncă viitoare, le prezentăm totodată în următoarele și subiectele asupra cărora vor trebui să-i îndrepte atențiunea:

a) Care trebuie să fie idealul școlii române moderne?

b) Cu ce au contribuit mișcările generației române din epoca memorandumului la educația națională a poporului român din Ardeal?

c) Influența poeziilor lui Goga asupra gândurilor noastre de înfiripare a unității naționale;

d) Caracterizarea literară și pedagogică a dramei istorice „Apus de soare” de Delavrancea;

e) Literatura infantilă (aprecieri asupra celor mai bune opere de acest ge).

f) „La arme” postle de S. O. Iosif (prelegere practică).

Afară de aceste, întindem deplină libertate fra-ților învățători de a se înfățișa înaintea opiniei publice cu lucrări și din alte domenii. E așa de vast câmpul chestiunilor ce merită atențiune din partea învățătorilor, far setea de absorbire a ideilor curate cu tendință de îndrumări așa de mare, încât, orice opintire aruncată în sbuciumul ridicării interesului la dogmă de credința mântuitoare, va fi scăldată în cele mai calde aprecieri.

Să se pornească deci avânturile. Sufletele curate ale muncitorilor harnici să-și desfacă puterea de luptă și vigoarea de sacrificiu. Prin toate huceagurile ne-credințelor croiască căile datoriei supreme și samene până la durerea mânei ocosite sămânța iubirei de moșie, lege și dinastie. În abnegația înaintărilor lipsită de patima grijii lumești să se evidențieze numai su-râsul frământărilor chinuitoare, iar în haosul nesimțitor de astăzi lămurească moștenirea supremelor no-astre speranțe.

Aceste sunt florile darurilor, întinse cu atâta îngrijire și duloșie celor ce și în anul trecut înțelegând glasul chemării noastre, au pus pe fruntea Asociației noastre cunona recunoștinței și-a vredniciei.

Cristea, prezident.

DIVERSE.

Insemnătatea hărților plastice în învățământul geografiei.

Se știe, că între mijloacele de frunte ale învățământului geografiei se numără *hărțile*.

Scopul sau rolul hărților zace, în a transpune cu ajutorul unor semne grafice, numite și „semne convenționale” realitatea pe hârtie sau pe alte mijloace de scris sau imprimat, precum și invers: de a ceti, sau mai bine zis de a *intui* această realitate de pe ele.

Odată constatată acest adevăr, criteriul fundamental la construirea hărților nu poate fi de cât, că ele să fie astfel construite, încât să corespundă tuturor legilor psihologice ale intuiției, cari culminează în principiul: că această intuiție să se facă prin cât mai multe senzuri.

Plecând pe de-o parte dela acest principiu fundamental al intuiției, iar de altă parte făcând o revistă asupra hărților puse la noi în circulație, trebuie să ne convingem tot mai mult că ele nu corespund nici pe departe acestui principiu. Hărțile din chestiune, chiar pe lângă execuția tehnică cea mai excelentă, nu se pot privi nici măcar ca o icoană palidă a acestei realități. Aceste hărți, lipsindu-le plasticitatea, — în loc să fie prototipul realității, sunt mai degrabă un conglomerat de semne, forme și colori, fără timbru, fără viață, la vederea cărora sufletele elevilor rămân refractare și nu se pun în acțiune.

Cu totul altcum se prezintă *hărțile plastice*, cari prin firea construcției lor sunt cele mai apropiate de realitate. Având ele plasticitate, urmează în mod natural, că întrunesc în sine în mod integral și principiul intuiției și anume: aceste hărți nu sunt numai o palidă reprezentare a semnelor sau a colorilor, ci prin proporțiile de înălțimi și adâncimi, sunt o icoană fidelă a nuansărilor de umbră și lumină, o reflecțiune vie a unor lucruri ce se apropie tot mai mult de realitate. În forma plastică în care ni-se prezintă, ne place impresia, că avem înaintea noastră o viziune optică, anume: că ne-am ridicat cu aeroplanul la o înălțime ametoitoare, de unde dispar amănuntele lucrurilor, păstrându-se prin reducere numai un ansamblu din tot ce este esențial și vrednic de reținut. Iar acest ansamblu se poate din nou înviora, să primească din nou viață, tocmai prin activitatea elevilor, prin adaugerea de amănunte, izvorite din combinarea armonică a formelor și a colorilor, și privit sub

acest aspect apare de nou ca un minunat caleidoscop.

Am anticipat, că la hărțile plastice se ia în considerare în mod integral principiul intuiției prin faptul, că aici se manifestează pe deplin pe lângă simțul vizual și cel tactil, care urmează nu numai ca un control, ci mai mult ca un sprijinitor și armonizator al simțului vizual. Tot aceia ce elevul vede, în mod simultan și simțește, iar aceia ce simțește din firea lucrurilor este mai aproape de realitate.

Concretizând și aplicând aceste adevăruri la hărțile plastice, este atât de natural, ca pe șesurile largi și fecunde să alunece fără obstacole, nu numai privirea vioaie și inteligentă, ci și degetele elevului. Ondulațiunile ritmice și plăcute, ale colinelor și a dealurilor, li atinge plăcut, în cadențe ușoare, nu numai ritma ci și vârful degetelor. Iar din potrivă, prăpăstiile adânci, amețitoare, alături de vâruri cari își înalță îndrăzneț piscurile lor ascuțite și pleșuve, ating tot atât de neplăcut retina, întocmai ca și nervii senzibili, cari aleargă enervați acum pe suprafața lor.

La hărțile plastice se aplică în toată plenitudinea principiile școlii active, anume: când prin construirea acelor cu ajutorul de forme și culori se pun în mod armonios toate puterile sufletești ale elevilor: imaginație, voință, sentiment. Este o adevărată plăcere și înălțare sufletească pentru elevi să lucreze la astfel de hărți, mai ales că a trecut peste partea cea mai grea și mai plăcut, mai atrăgător: a unui pictor, a cărui penel are să alerge ușor peste spațiul întins al șesurilor, peste ondulațiunile plăcute ale colinelor și dealurilor, urcând din greu peste cuimile și piscurile pleșuve și încărcate de zăpadă ale munților, iar de aici iarăși scoborând printre adâncimi veseli la vale, lăsând urme arginții cu penelul reprezentând astfel sprintene pârdeie și gârle de munte, ici-colo șepuitoare, discrete, cari se scufundă adeseori în zbeg și în câmpiile pline de verdeață și flori, până ce pierd cu totul în marea albastră.

În forma aceasta elevul simte adevărată plăcere să învețe geografie. Aceasta lucrare întregeste atât de bine prin armonia colorilor opera neperitoare scrisă, ca turnată în bronz. a nemuritorului nostru poet: Al. Vlăduț: „România pitorească”. Prin aceste eforturi și străduințe se va deștepta în mod spontan în su-

fletul elevilor noștri mândria națională, sentimentul patriotic, care ne-a susținut prin vitregitatea vederilor și care are să fie limanul și mântuirea noastră în viitor.

(Va urma).

INFORMAȚIUNI.

Condițiuni de admitere în școala normală de învățătoare din Arad pe anul școlar 1923/24. În anul școlar 1923/24 se primesc elevele numai în cl. I. normală.

Sunt vacante 36 locuri din care 15 burse, 11 semiburse și 10 de solăe. Locurile se ocupă prin concurs.

Cererile de înscriere iscălite de reprezentantul legal al candidatei, nu de elevă, însoțite de acte, se adresează Direcțiunii școlii între 1 și 11 Septembrie.

În cerere se va arăta dacă aspiranta candidează pentru bursa sau spre a fi primită absolventă.

Candidatele vor prezenta următoarele acte:

1. Extractul de naștere din care să se constate că aspiranta are 12 ani împliniți.
  2. Actul de vaccinare sau dovada că a zăcut de vărsat.
  3. Un certificat al primăriei prin care să dovedească calitatea de fiică de român.
  4. Certificatul de absolvire a 6 clase primare rurale.
- La aceasta candidatele pentru bursă vor mai adăuga următoarele acte:
5. Un certificat al percepătorului respectiv prin care să se arate amănunțit darurile cari reprezentantul legal al candidatei plătește către stat, județ și comună.
  6. Un certificat al primăriei prin care să se arate amănunțit: numărul copiilor, vârsta fiecăruia, cum și averea care o posedă reprezentantul legal al copilei.

Cererile netimbrate și necomplete să resping.

Concursul începe la 15 Septembrie ora 8 dimineața în localul școlii, Bv. Drăgălina 17.

În tot timpul examenului de admitere, intrarea părinților în școală este strict interzisă.

Elevele vor fi supuse unui examen medical, și cercetării aptitudinii muzicale.

Concursul constă din proba orală și scrisă. Probele scrise sunt:

Limba română: o pagină didactică. 2 o proble-

Mare magazin de ghete
pentru Domni și Doamne

IOAN PINTEA

Arad, Str. Meșianu în casa bisericii.

Învățătorii și familiile
lor pot cumpăra cu
preț mai redus. :-:

mă de matematică de putere ultimei clase primare.
3. O probă de caligrafie.

Proba orală orală consta din: 1. Întrebări asupra limbii române și cu voce tare și analiza.

2. Aritmetica și geometria (exerciții și probleme ușoare).

3. Istoria și geografia țării.

Bursele vor iscăli un angajament prin care se obligă ca la terminarea studiilor să servească în învățământul statului cel puțin 10 ani. Taxa de solvă este 2400 lei, taxa de semisolvă este 1200 lei. Taxele se varsă la direcțiunea aceste școli.

Direcțiunea.

Sincere mulțumiri. În numele Asociației învățătorilor, prezint sufletelor alese din orașul și jud. Arad, cele mai adânc simțite mulțumiri pentru dragostea și interesul deosebit față cu învățătorii congresiști veniți la noi să ne desvălească părțile curate ale gândurilor nobile. Căldura iubirei noastre evidențiate ni-a făcut așa de plăcute clipele petrecute între noi, încât li-a picurat de pe baze numai considerații și respect. Împrejmuiți de sinceritatea noastră au putut închege în detedate precise tendințele corpului dăscălesc celor din Arad și jur cari le-au procurat liniște și momente înălțătoare primească și recunoștința Asociației învățătorilor, secția Aradului, care i-a chemat la noi. — *Nic. Cristea*, preș. Asociației județene.

Direcțiunea liceului de fete „Elena Ghița Birta” din Arad, roagă onor. corp învățătoresc, să binevoiască a încunoștința părinții interesați, că examenele de corigență, integrale și de primire la acest liceu se vor ținea din 14—17 Septembrie n., iar înscrierile se vor face din 18—20 Septembrie n. în fiecare zi dela orele 8—12 a. m. Pentru primirea elevilor în clasa I. se va înainta acestei direcțiuni până în 14 Septembrie n. o cerere în scris, anexând certificatul de cl. IV. primară, extrasul de botez, certificatul de vaccină. Rugărilor netimbrate nu se vor lua în considerare.

Mașină de calcul, nou sistem. Unul dintre distinșii foști directori ai școlilor noastre primare orășenești din Arad, *Martin Cziráky*, acum în aplicație la oraș, în baza lungii și bogatei sale experiențe școlare, a inventat și compus o *mașină de socoată* foarte practică la instrucția Aritmeticii în școlile noastre primare, deosebit pentru clasele inferioare.

Mașina aceasta costă 400 (patrusute) Lei și se poate procura dela proprietar.

O recomandăm cu toată căldura dlor directori ai școlilor noastre primare. Prin procurarea ei s'ar aduce reale servicii învățământului nostru primar, iar pe de altă parte s'ar răsplăti după merit și munca unui om de școală, carele a lucrat.

Carnete de identitate pe CFR. au sosit pentru următorii: Ageu Pavel, Bugariu Nicodim, Covaci Patriciu, Gui Aurel, Gancea Gheorghe, Galdeu Alexandru Mișcoiu Teodor, Mariș Ioan, Orodean Traian, Radu Dimitrie, Sajtos Eltsabeta, Văgălău Iosif și Vârșandau Ilie. Carnetele se pot primi la revizoratul școlar.

Înscrierile la liceul „Moise Nicoară” din Arad. Înscrierile pentru toți elevii, în toate clasele se țin în zilele de 5—14 Septembrie a. c.

Examen de primire al elevilor cari se înscriu în clasa I. se ține în 15 Septembrie a. c.

Examen de corigență pentru cl. IV—VIII. în 15 Septembrie, iar a claselor inferioare în 17 Septembrie a. c.

Examenele particulare se vor ținea în 14 Septembrie a. c.

Înscrieri la școala de grădinarit, Turda. Se aduce la cunoștință generală că la Școala de grădinarit (horticultură) din Turda, se primesc fii de țărani în următoarele condițiuni:

1. Să fie român, fiu de sătean agricultor.
2. Să aibă vârsta cel puțin 14 ani împliniți.
3. Să fie sănătos și bine dezvoltat.
4. Să fi terminat cel puțin 4 clase primare.
5. Să treacă un examen de admitere din ceterie scriere, aritmetică și geometrie după programul școlilor primare.

Cererea de înscriere se va adresa direcțiunei școlii și va fi însoțită de actul de naștere, actul de vaccinare, certificatul școlar și certificatul primăriei comunale unde domiciliază, prin care sa se constate că candidatul este fiu de sătean agricultor.

Examenul de admitere se va începe în ziua de 15 Sept. în localul școlii.

Elevii admiși vor fi bursieri ai Statului și vor primi în școală locuință, luminat, încălzit, spălat și hrană, iar cei merituosi vor avea și îmbrăcăminte.

Fiecare elev va aduce cu sine îmbrăcăminte și haine de pat.

Durata cursului este de 3 ani teoretică și 1½ an practică. Elevii în cursul acestor 3 ani primesc o parte din venitul școlii, iar în timpul practicii primesc leafă.

1. Absolvenții școlii pot fi aplicați ca grădinari la stat, județ sau orașe și la particulari.
2. În armată fac numai un an (termen redus).
3. Cari doresc pot continua studiile, devenind profesori și directori la școli sau administratori de moșii.
4. Absolvenții au dreptul a fi înscriși în corpul agronomic.

Direcțiunea.

Censurat: Censura presei Arad.

Tiparul Tipografiei Diecezane Arad.